

[illegible]

[illegible]

يَبْلُغَنَّ
عِنْدَكَ
الْكِبَرَ
اَحَدُهُمَا
اَوْ
كِلاَهُمَا
فَلاَ تَقُلْ
لَهُمَا
اُفٍّ وَلاَ
تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ
لَهُمَا
قَوْلاً
كَرِيمًا “Rabbin
“Kendinden başkasına kulluk etmeyin. Ana ve babaya iyi muamele edin” diye
hükmetti. Eğer onlardan biri veya her ikisi senin yanında ihtiyarlığa ererlerse onlara
“ouml;f” (bile) deme. Onları azarlama. Onlara çok güzel (ve tatlı)
söz söyle.” (İsrâ: 17/23) Müşrik bile olsa ana-babaya hürmet
etme konusunu ayetler net olarak ifade etmiştir. وَاِنْ
جَاهَدَاكَ
عَلى اَنْ
تُشْرِكَ بِى
مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ
عِلْمٌ فَلاَ
تُطِعْهُمَا
وَصَاحِبْهُْ
05;َا فِى
الدُّنْيَا
مَعْرُوفًا
وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ
اَنَابَ
اِلَىَّ
ثُمَّ
اِلَىَّ
مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُْ
03;ُمْ بِمَا
كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ
“Eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne),
Bana ortak koşmaya zorlarsa sakın onlara itaat etme. Onlarla dünyada iyi
geçin. Bana yönelenlerin yolunu tut. Sonunda hepinizin
dönüşü ancak Banadır. O zaman size, yapmış olduklarınızı haber
vereceğim.” (Lokman31/15) Âyetten de anlaşılacağı gibi şirkte ana babaya itaat
yoktur. Fakat mürsümin olmasalar bile anne babaya karşı hürmet edilmesi

gerektiğini ifade etmekteyim. Aynı zamanda her evladın ana-babaya yedirmesi, giydirmesi ve onları barındırması da ülzerine dülşen bir borçtur. Bu konuyu teyit eder anlamda şu hadis de oldukça manidardır. Hz. Ebû Bekir’ın kızı Esmâ radiyallahu anhümâ şöyle dedi: قَدِمتْعليَّ أُمِّيوهِي مُ.شركةفي عهْدِ رسولالَّه صَلّىاللهُعَلَيْهِوسَلَّمفَاسْتَفتَيْتُ رسولالَّه صَلّىاللهُعَلَيْهِوسَلَّم قلتُ : قَدِمتْعَليَّ أُمِّى وَهِىراغبةٌ ، أَفأَصِلُأُمِّي ؟ قال : «نَعمْ صِليأُمَّكِ » İslâmiyet’i kabul etmemiş olan annem Resûlullah zamanında yanıma gelmişti. Resûlullah’ın görüşünü almak için - Annem, beni özleyip gelmiş. Ona ikramda bulunabilir miyim? diye sordum. Peygamberaleyhisselâm: - “Evet, annene iyi davran!” buyurdu. (Buhârî, Hibe 29, Cizye 18, Edeb 8; Müslim, Zekât 50. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Zekât 34) «إِنْ مِنْأَبَرِّالبِرِّ أَنْيَصِلَالرَّجُلُأَهْلَ وُدِّأَبِيهِبَعْد أَنْيُولِّىَ» “İyliliklerin en değerlisi, insanın babası öldükten sonra, baba dostunun ailesini kollayıp gözetmesidir” (Müslim, Birr 11-13. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 120; Tirmizî, Birr 5) Yani babamızın dostlarını da görüp, gözetmemiz, onun ailesini görüp gözetmemiz de sıla-i rahim kapsamı içine girer. وَاَنْذِرْعَشِيرَتَكَاْلاَقْرَبِينَ “Önce en yakın akrabalarını uyar.” (Şuara 26/ 214) Ayetin gereği olarak, Rasul tebliğe yakın akrabalarından başlamıştır. İslamiyetin ilk yıllarında

inen mekki ayetlerde, Rasul'e akrabalık ilişkilerinin gözetilmesi ve bu hususa dikkat edilmesi emredilmiştir. Tebliğë akrabalık bağlarını vesile ederek öncelikli olarak bu hedef kitleden başlanması ayrıca önemlidir. Rasulün örnekliğinde bizlerde islama davet’de yakın akrabalarından başlamalıyız. Sıla-i rahimle ilgili hadislerde, Efendimiz şöyle buyurmaktadır. رَغِمَأنفُهُ رغمَأنفُهُ رغمَأنفُهُ، قيلَمَنْ يَارَسُولُاللّهِ ؟ قال:مَنْ أدركَوالدِيهِعندَالكِبرِأوأحَدَهُمَاثمّ لم يدخلْالجنّةَ "Burnu sürtülsün, burnu sürtülsün" dedi. "Kimin burnu sürtülsün ey Allah'ın Resulü?" diye sorulunca şu açklamada bulundu: "Ebeveyninden her ikisinin veya sâdece birinin yaşlılığına ulaştığı halde cennete giremeyenin." (Müslim, Birr: 9) Hadis gereği ana, baba evlada bir yük değil. Cennete kolayca giriş bileti, cennete kestirme yol olarak görülmelidir. مَنْ أَحبَّأَنْيُبْسَطَ لهفي رِزقِهِ ،ويُنْسأَلَهُ فيأَثرِهِ ،فَلْيصِلْرحِمهُ “Rızkının geniş ömrünün uzun olmasını arzu eden (akrabalarını ziyaret etsin) onlarla olan bağlantısını devam ettirsin.” (Buhari, Edep:12) Hangimiz ekonomik sıkıntı içinde değiliz. Kişi akrabalarını, amca, hala, dayı, kardeşlerini ziyaret ederse, Allah Rasulü (s.a.v.) rızkının genişleyeceğini söylüyor. «مَنْ أَحبَّأَنْيُبْسَطَ لهفي رِزقِهِ ،ويُنْسأَلَهُ فيأَثرِهِ ،فَلْيصِلْرحِمهُ “ “Rızkının çoğalmasını, ömrünün uzamasını isteyen kimse, akrabasını kollayıp gözetsin.” (Buhârî, Edeb 12, Büyû` 13; Müslim, Birr 20, 21. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Zekât 45) «لا

يَدْخُلُ
الجَنَّةَ
قَاطِعٌ َ َAkrabalık bağı
koparan (cezasını çekmeden) cennete giremez” (Buhârî, Edeb 11;
Müslim, Birr 18, 19. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Zekât 45; Tirmizî,
Birr 10) َ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ
والْيوْمِ
الآخِرِ ،
فَلْيُكْرِمْ
ضَيْفَهُ ،
وَمَنْ كانَ
يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ
والْيوم
الآخِر ،
فَلْيصلْ
رَحِمَهُ ،
وَمَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ
بِاللَّه
وَالْيوْمِ
الآخِرِ ،
فلْيقُلْ
خيراً أَوْ
لِيَصمُتْ َ َ
َ َAllah’a ve âhiret gününe iman eden kimse misafirine ikram
etsin. Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse akrabasına iyilik etsin.
Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse ya faydalı söz
söylesin veya sussun” (Riyazü ’s Salihin Hadis No: 316)
َ َAllah’a ve ahiret gününe iman eden kimse akrabasını görüp
gözetsin” (Buhî, İlim: 37; Müslim, İmam: 74-77), َ
الصَّدقَةُ
عَلَى
المِسكِينِ
صدقَةٌ ،
وعَلَى ذي
الرَّحِمِ
ثِنْتَانِ :
صَدَقَةٌ
وصِلَةٌ َ َYoksula yapılan
sadaka bir sadakadır. Bu sadaka akrabaya yapılmışsa iki sadaka demektir. Biri sadaka, diğeri
sıla-i rahimdir ki bu da sadaka sayılır” (Tirmizî, Zekât 26. Ayrıca bk. Ebû
Dâvûd, Savm 21; Nesâ î, Zekât 82; İbni Mâce, Sıyâm 25,
28) َ َ َMükafatı en hızlı verilen hayır ve iyilik sila-i rahimdir. Cezası en
hızlı verilen kötülük de zulüm ve sila-i rahimi terk etmektir” َ
(Ebû Dâvud, َ َ Edep:

[illegible]

lazım. Özgürüz ama sorumluyuz. Bencil, kendini beğenmiş insanların bireysel cumhuriyetlerinden oluşan topluluklar oluştu. İnsanoğlu, bencilleşmenin bedelini yalnızlık ve

[illegible]

وَلكِنَّ
الواصِلَ
الَّذي إِذا
قَطَعتْ
رَحِمُهُ
وصلَهَا “İyiliğe benzeri ile karşılık veren kişi, tam anlamıyla akrabasını görüp gözetmiş olmaz. Hakiki sıra, kişinin kendisi ile ilgiyi kesenleri görüp gözetmesidir” (Buharî, Edeb: 15) Bir kibrit kutusunda 40 tane çöp vardır, teker teker hepsini rahatlıkla kırabilirsiniz, fakat hepsi birlik olup kenetlenirse, 40 ını birden kırmanız mümkün olmaz. Batılı ülkelere (Amerika, Avrupa) bugün geldikleri nokta, komşuluk yok, akrabalık yok, aile yok, misafirperverlik yok… 18 yaşına gelen çocuk, ailesini bırakıp arkadaşıyla ayrı eve çıkıyor, ferdileşiyor. Başlarda özgürlük, rahatlık hoş geliyor. İleriki yıllarda sorunlar ağırlaşmaya başlayınca altından kalkamıyor. Sorunların altında eziliyor, bunalımlara giriyor. Bir bina, bir yapı, bir eser meydana getirmek için, tuğlaların bir araya gelmesi lazım. Tuğlalar geniş bir arazide ayrı ayrı dururken, bir yapı, bir eser, bir sanat meydana gelmiyor. Zaman içinde çürüyüp heba olup gidiyorlar. Ama tuğlalar düzenli bir şekilde üst üste geldikçe, bir eser, bir ev, bir yapı, bir sanat meydana gelir. Bu yapı bazen sıcak bir yuva, bazen kimsesizlere barınak, açlara aşevi, gençlere spor merkezi, Müslümanlara dernek vakıf binası oluyor. Bütün bunlar ferdileşmeyle olmuyor. Birbirlerine bağlı sosyal yapıyla oluyor. İslam komşuluk bağları, aile bağları, akrabalık bağları, Müslümanların kardeşlik bağlarıyla, yetimlerin hakkını korumakla, yaşlılara saygı hürmet göstermekle, toplumu kompleks (bir birlerine birden fazla bağla bağlanmış olan) bir yapıya dönüştürür. Birbirlerinin acısında beraber üzülen, birbirlerinin sevincinde beraber sevinen, maddi imkânsızlıkta birbirlerine yardımda bulunan, yemeğini komşusuyla, misafiriyle paylaşan, yolda kalmışa yardım eden, sorunlarını paylaşarak çözen, bir büyük yapı. Batıda çekirdek aile kalmadı, bizim memleketimizde de batının bu kültür etkisi görülmemekte. İslam ise çekirdek ailenin bir üstü büyük aile modeli (büyükbaba, babaanne, amca, halanın beraber olduğu 4-5 odalı evler), onunda bir üstü herkesin birbirine bağlandığı büyük köy, herkesin birbirine bağlandığı büyük şehir, herkesin birbirine bağlandığı büyük İslam devleti idealini gerçekleştirmek için proje üretmiştir. Bu projenin kaynağı da bizlere gönderilen kutsal kitabımız Kur’an’dır.

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)